

2017-03-22

Till
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande på Parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:1(dnr N2017/00222/HL)

Tillväxtberedningen är en gemensam politisk beredning för Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten för strategiska regionala tillväxtfrågor och agerande rörande transporter och infrastruktur i länet.

Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner väljer att yttra sig gemensamt genom tillväxtberedningen även om respektive myndighet och organisation kommer att inlämna ett eget yttrande.

Ärendebeskrivning

I juni 2015 tillsatte regeringen en parlamentarisk Landsbygdskommitté med uppdrag att ta fram en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. I mars 2016 presenterade kommittén delbetänkandet *På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygdernas utveckling, möjligheter och utmaningar* (SOU 2016:26). Inför slutbetänkandet har kommittén haft en bred dialog med olika intressenter samt genomfört 14 dialogmöten runtom i Sverige. Kommitténs slutbetänkande *För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd* (SOU 2017:1) innehåller 75 förslag som tillsammans lägger grunden för ett mer sammanhållet Sverige.

Yttrande

Politiker i den gemensamma tillväxtberedningen delar landsbygdskommitténs uppfattning om att det finns goda möjligheter och förutsättningar till utveckling på landsbygden. Det är viktigt att synliggöra problematiken med den tudelning som skett mellan stad och land samt att börja debattera bristen på en sammanhållen politik för hela landet. Däremot delar vi inte slutsatserna i landsbygdskommitténs slutbetänkande som utgår från en problematisk uppdelning av landsbygdspolitik och regional tillväxtpolitik. Det är förödande för en liten nation som Sverige att dela in politikområden i olika stuprör då det handlar om en sammanhållen regional tillväxtpolitik vilken utgår från EU:s sammanhållningspolitik.

Vi politiker anser att betänkandet saknar ett bredare perspektiv med utgångspunkt i regional tillväxtpolitik där idag landsbygdens utmaningar och möjligheter utgör en betydelsefull del i de regionala utvecklingsstrategierna, som arbetas fram genom brett partnerskap i de olika regionerna. Norrbotten består till större del av landsbygd och glesbygd vilka tillväxtförutsättningar innefattas i Norrbottens regionala utvecklingsstrategi. I slutbetänkandet tydliggörs att landsbygdsutveckling är en statlig angelägenhet snarare än en del i det regionala utvecklingsuppdraget vilket skapar otydlighet kring ansvar och roller på regional nivå. Tillväxtberedningen anser att det saknas ett resonemang om behovet av utvecklad samverkan mellan politiska nivåer kopplat till statens uppdrag på regional nivå.

Tillika anser tillväxtberedningen att det i slutbetänkandet behövs en mer omfattande omvärldsanalys hur Sverige och de medborgare som bor och verkar utanför de tre storstäderna påverkas av globalisering, klimatförändringar och digitalisering samt vilka nya möjligheter till utveckling det kan ge.

Digitaliseringen ger möjligheter både för företag och medborgare att få tillgång till bättre service. Exempelvis är platsbaserad service inte alltid bästa lösningen för ökad tillgänglighet och bra kvalitet på välfärdstjänster. Resonemanget i betänkandet bygger för mycket på tidigare traditionell landsbygds politik istället för att inrikta sig på framtiden och dess möjligheter med nya digitala lösningar exempelvis som att bedriva studier hemifrån ut i världen, vård på distans hemifrån och företagens möjligheter till internationella marknader.

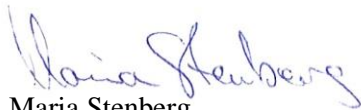
Vi politiker menar att det är bra att fokus i slutbetänkandet är på utveckling genom kunskap och innovationer. Kommitténs 75 förslag är intressanta och en del av dem kan göra viss skillnad men bristen på ordentliga konsekvensanalyser avseende förväntade effekter och finansiering gör att flera av åtgärderna inte är realistiska att genomföra. Tillväxtberedningen menar att definitioner av landsbygd och glesbygd i olika geografier är för generella med avsaknad av framåtsyftande lösningar utifrån olika territoriella förutsättningar.

De särskilda åtgärder som är riktade till 23 kommuner kan förbättra deras möjligheter vilket vi politiker anser positivt men det löser inte liknande utmaningar i grannkommuner med samma glesbygdsproblematik som begränsad arbetsmarknad, hög arbetslöshet och svårigheter att rekrytera olika specialisttjänster. Omlokalisering av statliga myndigheter/jobb är en möjlighet till förbättrad statlig service och ökad sysselsättning. Här menar vi att staten noggrant bör analysera vilka statliga jobb som är en grundservice och ska finnas i varje kommun. Vidare anser vi politiker att omlokalisering av myndigheter eller del av myndighet ger fler jobbmöjligheter för kommuner och regioner och är betydelsefullt för regional och lokal tillväxt.

Vi politiker delar kommitténs uppfattning om att det är nödvändigt med en översyn av det kommunala utjämnningssystemet och de specialdestinerade statsbidragen. Bostadsförsörjning har de senaste åren även blivit en utmaning för flera mindre kommuner vilket påverkar inflyttning och möjligheten till rekrytering av arbetskraft. Här behöver staten skyndsamt utreda möjligheter till införandet av särskilda landsbygdslån för byggande av olika boendeformer eftersom inte marknaden fungerar. Tillgång till bostäder och goda livsvillkor ökar landsbygdens attraktionskraft.

Med hänvisning till slutsatser i enlighet med OECD:s studier av Sveriges flernivåstyre och landsbygdsutveckling 2010 med uppföljning 2017, samt den territoriella utvärderingen av Northern Sparsely Populated Areas (NSPA) 2017 vill tillväxtberedningen lyfta behovet av utvecklad samverkan mellan nationell sektorpolitik och regional utvecklingspolitik. OECD:s rekommendation till Sverige är att bättre anpassa nationell sektorpolitik till regional utvecklingspolitik utifrån varje regions särskilda förutsättningar och möjligheter, som finns beskrivna och förtydligade i regionala utvecklingsstrategier, framtagna inom ramen för lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630).

Sammanfattningsvis anser vi förtroendevalda att landsbygdskommitténs slutbetänkande och förslag riskerar att öka polariseringen mellan stad och land genom uppdelning av regional tillväxtpolitik och landsbygdpolitik. Kommitténs förslag kan komma att skapa stora förväntningar i många kommuner och regioner där satsningar inte är realistiska och genomförbara. Tillväxtberedningen har sin bestämda uppfattning om betydelsen av att främja en regional tillväxtpolitik för hela landet där landsbygdpolitiken ingår som en del samt att folkvalda på regional och lokal nivå har ansvaret för genomförandet.

Maria Stenberg

Regionstyrelsens ordförande
Region Norrbotten

maria.stenberg@norrboten.se

Niklas Nordström

Vice Ordförande i
Norrbottens Kommuner

niklas.nordstrom@lulea.se